

Emmeloord, 7 december 2021.

Onderwerp

Verordening burgerparticipatie en uitdaagrecht gemeente Noordoostpolder

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

De Verordening burgerparticipatie en uitdaagrecht gemeente Noordoostpolder vast te stellen.

Doelstelling

Duidelijkheid scheppen aan inwoners over de mogelijkheden om te kunnen participeren bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

Inleiding

Met de huidige maatschappelijke en politieke ontwikkelingen (denk aan de energietransitie en de Omgevingswet) verandert er veel in het dagelijks leven van inwoners. Dit leidt tot een grote behoefte vanuit inwoners om invloed uit te oefenen op besluitvorming.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is daarom bezig met een wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau'. In het wetsvoorstel wordt de mogelijkheid geboden om de inspraakverordening uit te breiden naar een participatieverordening. De participatieverordening is breder dan de inspraakverordening: een gemeente regelt niet alleen betrokkenheid bij de voorbereiding, maar ook bij de uitvoering en evaluatie van beleid. Daarnaast wordt in het ontwerpvoorstel de mogelijkheid van uitdaagrecht geregeld. Met het uitdaagrecht kunnen inwoners de gemeente verzoeken om de uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen, al dan niet met bijhorend budget, omdat zij denken deze taak beter en goedkoper te kunnen uitvoeren. Denk aan het onderhoud van een park, het beheer van sportvelden of andere maatschappelijke voorzieningen.

Vanwege de huidige maatschappelijke en politieke ontwikkelingen is het wenselijk om alvast een Verordening burgerparticipatie en uitdaagrecht vast te stellen. Hiermee lopen wij vooruit op het wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau'.

Beleidsreferentie

- Visie op participatie
- Routekaart Noordoostpolder de Ruimte

Argumenten

1.1 Het vaststellen van deze verordening past binnen de uitgangspunten van de 'Visie op participatie'.

Op 13 december 2021 stelde uw raad de 'Visie op participatie' vast. In de 'Visie op participatie' staat participatie geformuleerd als: 'De manier waarop we als gemeente, samen met onze omgeving, vormgeven aan het realiseren van (gezamenlijke) doelen en taken'. In de visie staat beschreven hoe we aankijken tegen samenwerken met de samenleving.

De 'Visie op participatie' richt zich op de beleidsbeïnvloedende participatie en op initiatiefnemersparticipatie. Met deze verordening geven wij kaders gegeven voor beleidsbeïnvloedende participatie: de wijze waarop inwoners mee kunnen denken over beleid, plannen en initiatieven vanuit de gemeente.

1.2 Initiatieven uit de samenleving worden gestimuleerd

Daarnaast staat in de 'Visie op participatie' dat we initiatieven uit de samenleving nóg meer willen faciliteren en stimuleren, bijvoorbeeld in de vorm van 'Right to Challenge' (uitdaagrecht). Hierdoor bieden we de samenleving ruimte om met meer ideeën en initiatieven te komen. In deze verordening geven wij ook de kaders voor het uitdaagrecht.

1.3 In de verordening bestaat ruimte om rekening te houden met lokale ambities en omstandigheden

Met het oog op rechtszekerheid is het zeer wenselijk om duidelijkheid scheppen aan inwoners over de mogelijkheden van participatie. Tegelijkertijd moet er ruimte zijn om rekening te houden met lokale ambities en omstandigheden, die kunnen namelijk erg verschillen. In deze verordening bestaat die ruimte. In de verordening wordt de procedure geschetst bij een participatietraject. Op welke wijze het participatietraject wordt ingevuld, kan per geval verschillen. Dit hangt onder andere af van de impact van het beleidsstuk/plan. Voor de invulling van het participatietraject kan de organisatie gebruik maken van het handboek participatie. Momenteel wordt er gewerkt aan dit handboek.

1.4 Deze verordening levert geen extra administratieve lasten op

Deze verordening vervangt de Inspraakverordening gemeente Noordoostpolder. Deze verordening levert geen extra administratieve lasten op in verhouding tot de inspraakverordening. Bovendien wordt per participatietraject een begroting gemaakt van de kosten (zie artikel 3 lid 2 sub g van deze verordening).

Kanttekeningen

Geen.

Planning/uitvoering

De vaststelling van de Verordening burgerparticipatie en uitdaagrecht gemeente Noordoostpolder wordt bekend gemaakt overeenkomstig artikel 139 van de Gemeentewet. Na de vaststelling van de verordening wordt deze geplaatst in het digitale gemeenteblad van gemeente Noordoostpolder, te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>. Deze verordening treedt in werking op de dag na de datum van bekendmaking in het digitale gemeenteblad.

Bijlagen

Artikelsgewijze toelichting 'Verordening burgerparticipatie en uitdaagrecht'

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : R.T. de Groot
Steller : mevrouw E. Haak; 0613388790; e.haak@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 december 2021, no. 21.0006126;

gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet

B E S L U I T:

De Verordening burgerparticipatie en uitdaagrecht gemeente Noordoostpolder vast te stellen

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- beleidsvoornemen: voornemen van een bestuursorgaan tot het vaststellen of wijzigen van beleid;
- participatie: betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid;
- uitdaagrecht: recht van ingezetenen en lokale maatschappelijke partijen om een verzoek bij het bevoegde bestuursorgaan in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen, als zij denken deze taak beter en goedkoper uit te kunnen voeren.

Paragraaf 2. Participatie

Artikel 2. Onderwerp van participatie

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of participatie wordt toegepast.
2. Participatie wordt altijd toegepast als de wet daartoe verplicht.
3. Er is geen participatie mogelijk:
 - a. ten aanzien van ondergeschikte herzieningen van een eerder vastgesteld beleidsvoornemen;
 - b. als participatie bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
 - c. als sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
 - d. inzake de vaststelling van de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet;
 - e. als de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat participatie niet kan worden afgewacht;
 - f. als het belang van participatie niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare groepen in de samenleving.

Artikel 3. Procedure participatie

1. Het bestuursorgaan stelt bij de start van elke participatieprocedure vast op welke manier participatie wordt toegepast en maakt dit besluit bekend op de voor die participatieprocedure geschikte wijze.
2. Als participatie wordt toegepast, neemt het bestuursorgaan over in ieder geval de volgende onderwerpen een besluit, en legt dit vast in een participatienota:
 - a. doel van participatie;
 - b. beïnvloedingsruimte van participatie;
 - c. kaders voor participatie;
 - d. wijze waarop het bestuursorgaan over deze kaders vooraf communiceert;
 - e. wijze waarop en tijdvak waarin ingezetenen en belanghebbenden hun inbreng kunnen leveren;
 - f. wijze waarop democratische waarden in de participatieprocedure worden gewaarborgd;

- g. begroting van de kosten.

Artikel 4. Eindverslag participatie

1. Ter afronding van de participatie maakt het bestuursorgaan een eindverslag op.
2. Het eindverslag bevat in ieder geval:
 - a. een overzicht van de gevolgde participatieprocedure;
 - b. een weergave van de zienswijzen die tijdens de participatieprocedure mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht;
 - c. een reactie op deze zienswijzen, waarbij wordt aangegeven welke punten al dan niet worden overgenomen.
3. Het bestuursorgaan maakt het eindverslag op de gebruikelijke wijze openbaar.

Paragraaf 3. Uitdaagrecht

Artikel 5. Onderwerp van uitdaagrecht

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen gemeentelijke taken of hierop uitdaagrecht wordt toegepast.
2. Overname van de uitvoering van de volgende taken is niet mogelijk:
 - a. als het een lopend uitvoeringstraject of ondergeschikte herzieningen daarvan betreft;
 - b. als het uitdaagrecht bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
 - c. als sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
 - d. inzake de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet;
 - e. als de opdrachtwaarde boven de Europese drempelwaarde uitkomt;
 - f. als de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat het benutten van het uitdaagrecht niet kan worden afgewacht;
 - g. als het belang van het uitdaagrecht niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare groepen in de samenleving.

Artikel 6. Procedure uitdaagrecht

1. Een verzoek met betrekking tot het uitdaagrecht wordt bij het bestuursorgaan ingediend en omvat in ieder geval de volgende onderdelen:
 - a. omschrijving van de gemeentelijke taak die de verzoeker wil overnemen;
 - b. uitleg waarom of hoe de verzoeker deze taak beter en goedkoper kan uitvoeren;
 - c. duidelijkheid over de betrokkenheid, kennis of ervaring van de verzoeker;
 - d. indicatie van het draagvlak onder belanghebbende ingezetenen;
 - e. indicatie van de kosten die aan de uitvoering van de taak verbonden zijn;
 - f. omschrijving van de manier waarop de verzoeker met de gemeente wil samenwerken of ondersteuning nodig heeft;
 - g. inzicht in hoe de kwaliteit en de uitvoering van de taak op de langere termijn kan worden gewaarborgd.
2. Het bestuursorgaan beslist binnen 8 weken op het verzoek.
3. Als het verzoek wordt ingewilligd, voorziet het bestuursorgaan de verzoeker van gepaste ondersteuning.
4. Het bestuursorgaan maakt met de verzoekers afspraken over het proces, het resultaat, het budget en de looptijd.

Paragraaf 4. Slotbepalingen

Artikel 7. Intrekking oude regeling

De inspraakverordening gemeente Noordoostpolder wordt ingetrokken.

Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na de datum van bekendmaking in het gemeenteblad waarin zij wordt geplaatst.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening burgerparticipatie en uitdaagrecht gemeente Noordoostpolder

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 31 januari 2022.
De griffier, de voorzitter,